

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

VII. Iac. Sadoletvs Cardinalis Paulo III. Pont. Max. S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

VII.

IAC. SADOLETVS CARDINALIS
Paulo III. Pont. Max. S. P. D.

OCERT me ratio temporum, & sanctitatis tuæ bona existi-
matio, quæ iam in animis omnium gentium & nationum
intra est, eademque mihi omnia longe est charior: vt quo-
rum colloquendi facultas commoda nondum fuit, scribam ad
te id quod animum meum stimulat: & quod ad tuam summam
laudem, publicamque vtilitatem valde iudicio pertinere: satis fi-
dens, te pro tua singulari humanitate & sapientia, libertatem hanc
meam in optimam partem esse accepturum. Cùm enim Pater
sancte appetere iam incipiat agendi concilij dies, idque intelli-
gam ab vniuerso terrarum orbe tantopere expectari, atque omni ra-
tione flagitari, vt nullo pacto differri sine pernicie, aut graui sal-
tem periculo posse videatur: nondum tamen bene parata aspicio
ea arma, quibus muniti contra aduersarios esse possimus. Ac vi-
deo ad quoque, multa etiam forsitan impendere quæ hic nos re-
tinent: sed aduersus ea, difficile illud quidem, veruntamen ali-
quod inuenietur remedium: propria enim hæc sapientia tua fu-
tura est consultatio. Ego tantum nunc de eo, quod ad concilij
rationem atinet, munere atque officio loquor: in quo et si spe
bonam Deum omnipotentem nobis & veræ atque honestæ cau-
sæ non desaturum: idque ego pro mea parte vt ita fiat contem-
dam & elaborabo, ceterosque item pro sua spero esse facturos:
tamen angit me, & sollicitum vehementer habet, quod vnum op-
portuissimum & imprimis vtile membrum nostri corporis vi-
deo languere. Non vtar circuituionibus, neque obscure aut obli-
que recum agam: sed aperte, atque vt veritas ipsa & fides mea ferr.
Incredibile est, Pater sancte, quantum dolorem acceperim, quod
summus & doctissimus vir Hieronymus Alexander Brundisius
Archiepiscopus ab eo honore exciderit, ad quæ ego vocatus sum:
quo adiuuatore & socio, amobusque nobis, vt etiam apud Home-
rum est, studio locoque coniunctis, acris animo eram, planeque
Deo frenis, confidebam, nos non modo apertos imperus hostium,
sed absconditas etiam insidias facile propulsaturos. Multa enim
collecta sunt in eo homine magna atque præstantia, quæ in ceteris
singula vix insunt, eaque omnia maximè & huic tempori, &
huic causæ necessaria. Linguarum summa cognitio: concilio-
rum, rerumque quæ ad eam rationem pertineant omnium memo-
ria, scientiaque admirabilis: vsus & consuetudo cum ceteris natio-
nibus, ac cum Germanica natione præsertim, in qua diu, & acri-
ter, addo etiam feliciter, negotia Catholica fidei tractauit. Quod
T ergo

ergo tantum bonum à nobis reiectum est? Nolle enim de
 cuiquam, nō enim id natura, nec consuetudinis est me: me
 men sedis apostolicæ amor, qui mihi penitus infusus est, in
 in hoc loco naturam. Etenim si cōsidit sanctitas tua res bene-
 cessuras horum Theologorū ope, qui in doctorib; istis reco-
 ribus tantū exercitati sunt: credat mihi ipsa, in quo memo-
 pio, acerbiorē diffidio, & multiplicatis hæresibus nos ex-
 esse discessuros. Quamobrem & quomodo hoc futurum
 aut aliās dicam, aut res ipsa indicabit. Doleo igitur, & ve-
 ter doleo, quod Alexandrum comitem mihi fortuna in-
 Nam cum in me aliquid fortasse insit, quamquam exiguum
 tentie, at tamen publicæ causæ non inopportunū, id illu-
 te & adiutore amplius & valentius ceterē erat futurum. O-
 semper consilium tuum sapiens, nihilque nisi summa ratio-
 te agi solet: mihi tamen & dolere, & timere necesse est quod
 reor, ne sit non leuis plaga publicæ causæ iniecta. Atque hinc
 rector inspectorem cordium, me hoc testimonium de illu-
 neque gratiæ dare, neque vili cupiditati meæ: sed vnam mi-
 ritatem, vnam utilitatem publicam, vnam rationem honestam
 & nominis quod tibi eximium & memorabile partum tibi
 propositam. Neque tamen audeo à sanctitate tua postulare
 quod postulandum est, neque rogare quod rogandum: pro-
 ber enim pudor meus, præsertim ab eo Principe, cui omnia
 beo: ne temerarius à sapientissimo existimet, impudens ab
 me de me merito. Hoc solum affirmare non dubito: si sancti-
 tua suam prudentissimam atque optimam mentem ad hunc
 nestandum hominem deflexerit, præter rei Christianæ bene-
 dum & tuam suam laudem, omnes & res & homines talenti
 iudicium atque factum summo opere esse comprobaturus. Romæ
 M. D. XXXVII.

VIII

IAC. SADOLETUS CARDINALIS
 Paulo III. Pont. Max. S. P. D.

ACCIPIT ab optimo atque amplissimo Cardinale Fran-
 literas, datas VII. Idus Septembris, mihi autem tantum
 nē quam vellem, hoc est tertio Idus Octobris reddidas: quod
 ille me hortatur & admonet, ac sanctitatis tuæ verbis etiam
 dat, ut iam exacto ferè eo tempore, quod meæ absentia
 præstitum fuerat ad Urbem quam primum me recipiam: quod
 teresse eis consiliis possim, quæ iam dudum à sanctitate tua
 ra, Christianæ religioni commoda & salutaria, promerere nunc
 mum atq; exequi tempestivum ipsa indicat: dignamque man-
 vna